

D 26/03

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en underrättelse från Skattemyndigheten i W-stad avseende de auktoriserade revisorerna A-son och B-son. Förevarande ärende avser A-son. Beträffande B-son hänvisas till RN:s beslut denna dag i ett annat disciplinärende, dnr 2003-400.

Av underrättelsen framgår följande. A-son och B-son är verksamma inom samma revisionsbyrå. A-son är revisor i sex aktiebolag vilka helt, delvis eller indirekt ägs av en person, som fortsättningsvis benämns NN. B-son är revisorssuppleant i två av dessa bolag. NN är styrelseledamot i samtliga sex bolag. Dessutom är han – tillsammans med bl.a. A-sons respektive B-sons hustru – delägare i ett handelsbolag.

A-son har anfört i huvudsak följande. Sedan början av 1980-talet bedrev han och B-son egen verksamhet i hyrda lokaler. Vid slutet av det decenniet diskuterade de alternativet att bedriva verksamheten i lokaler som de själva eller någon närstående kunde "äga direkt". En klient till honom, NN, som bedrev byggnadsrörelse och fastighetsförvaltning, och dennes kompanjon ägde genom ett av sina bolag en tomt där man skulle kunna uppföra en byggnad som inrymde kontorslokaler. Då NN och kompanjonen inte ville "släppa hela ägandet" bildades ett handelsbolag som till lika delar ägdes av NN, dennes kompanjon, hustrun till B-son samt hans egen hustru. Anledningen till att han och B-son inte gick in som bolagsmän i handelsbolaget var främst att de inte ville få problem med det affärsverksamhetsförbud som vid den tiden rådde för auktoriserade och godkända revisorer. Förbudet omfattade dock inte deras hustrur. Byggnaden togs i bruk år 1989 och inrymde från början kontorslokaler för den egna revisionsverksamheten och två andra företag. I byggnaden fanns dessutom tre bostadslägenheter. Verksamheten i den egna revisionsbyrån överläts till den nuvarande arbetsgivaren år 1990. I samband därmed diskuterades ägarförhållandena i handelsbolaget. Hans uppdrag för bolag i vilka NN hade intressen berördes däremot inte, varför den nuvarande arbetsgivaren saknat kännedom härom. Hans oberoende har de facto aldrig äventyrats i relationen till NN. Vid revisionen av aktiebolagen har han anlitat personal som inte haft någon annan relation till det berörda bolaget. Hans oberoende har yttrat sig i att han vid ett flertal tillfällen avgett orena revisionsberättelser och även avstyrkt fastställande av resultat- och balansräkningar. Även om det kan anses ha funnits ett hot mot hans oberoende har det funnits omständigheter som reducerat hotet till en acceptabel nivå. Han valdes till revisor i här aktuella bolag år 1984, 1989, 1990, 1991, 1994 respektive 2000. Han har numera avgått från alla revisionsuppdrag i företag där NN har ägarintressen eller styrelseuppdrag.

RN gör följande bedömning.

Revisorslagen (2001:883) trädde i kraft den 1 januari 2002, då lagen (1995:528) om revisorer – 1995 års lag – upphörde att gälla. Enligt punkt 3 i övergångsbestämmelserna till den nya lagen skall en fråga om discipliningripande mot en revisor på grund av en åtgärd eller underlåtenhet före lagens ikraftträdande prövas enligt äldre bestämmelser, om inte en prövning enligt de nya bestämmelserna är förmånligare för revisorn. Med stöd härav tillämpar RN i förevarande ärende de äldre bestämmelserna i de delar som avser tid före den 1 januari 2002.

A-son har varit revisor i de av NN ägda aktiebolagen samtidigt som hans hustru varit delägare i ett handelsbolag tillsammans med bl.a. NN. Detta förhållande har förelegat såväl före som efter den 1 januari 2002, då revisorslagen trädde i kraft.¹

Av 21 § revisorslagen följer att en revisor för varje uppdrag i sin revisionsverksamhet skall pröva om det finns omständigheter som kan rubba förtroendet för hans eller hennes opartiskhet eller självständighet. Revisorn skall i så fall avböja eller avsäga sig uppdraget i fråga. I paragrafens första stycke 1 anges ett antal typsituationer i vilka det råder en presumtion för att revisorn måste avböja eller avsäga sig uppdraget. I paragrafens första stycke 2 återfinns en generalklausul, vilken innebär att revisorn skall avböja eller avsäga sig uppdraget om det föreligger något annat förhållande som är av sådan art att det kan rubba förtroendet för revisorns opartiskhet eller självständighet. Revisorn behöver dock enligt paragrafens andra stycke inte avböja eller avsäga sig uppdraget om det i det enskilda fallet föreligger sådana särskilda omständigheter eller har vidtagits sådana åtgärder som medför att det inte finns anledning att ifrågasätta revisorns opartiskhet eller självständighet.

I ärendet är utrett att A-son varit revisor i sex aktiebolag som ägts av NN samtidigt som A-sons hustru tillsammans med bl.a. NN varit delägare i ett handelsbolag. Ovan nämnda förhållande är enligt RN:s mening av sådan art att det kunnat rubba förtroendet för A-sons opartiskhet och självständighet. Enligt 21 § första stycket revisorslagen har det således förelegat en presumtion för att A-son skulle avsäga sig revisionsuppdragen i aktuella bolag. Han har uppgett att hans oberoende de facto aldrig har hotats, vilket bl.a. har yttrat sig i att han vid ett flertal tillfällen avgett orena revisionsberättelser och även avstyrkt fastställande av resultat- och balansräkningar. Emellertid är det nu fråga om huruvida A-sons *synbara* oberoende har hotats. Vad han uppgett om de revisionsinsatser han själv och annan personal vid revisionsbyrån utfört medför inte att sådana särskilda omständigheter förelegat eller att sådana åtgärder vidtagits att presumtionsregeln har brutits. A-son skulle således ha av sagt sig uppdragen. Det förhållandet att ifrågavarande revisionsuppdrag numera har upphört saknar betydelse för bedömningen.

Före den 1 januari 2002 föreskrevs i 14 § 1995 års lag att en revisor skall avböja eller avsäga sig ett revisionsuppdrag om det vid sidan av gällande jävsbestämmelser finns någon särskild omständighet som kan rubba förtroendet för revisorns opartiskhet eller självständighet. Det förhållandet att A-son varit revisor i de av NN ägda aktiebolagen samtidigt som hans hustru tillsammans med bl.a. NN varit delägare i ett handelsbolag har enligt RN:s mening utgjort en sådan förtroenderubbande omständighet. A-son skulle således ha avböjt/avsagt sig uppdragen som vald revisor i aktuella aktiebolag.

Genom att inneha ifrågavarande revisionsuppdrag, trots de ovan angivna förhållandena, har A-son allvarligt åsidosatt sina skyldigheter som revisor enligt såväl 1995 års lag som revisorslagen.

Med stöd av 22 § andra stycket lagen (1995:528) om revisorer samt 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av RN. I beslutet har deltagit RN:s ordförande Elisabeth Palm, kammarrättspresidenten Hans-Jörgen Andersson, vice ordförande, skattechefen Vilhelm Andersson, auktoriserade revisorn Ulla Nordin Buisman, enhetschefen Eva Ekström, godkände revisorn Klas-Erik Hjorth, utredningssekreteraren Jan-Erik Moreau samt skattejuristen Kerstin

¹ Det bör i detta sammanhang anmärkas att enligt preskriptionsbestämmelsen i 22 § tredje stycket 1995 års lag får revisorn inte meddelas varning eller erinran, om det som läggs revisorn till last inträffat mer än fem år innan revisorn fick underrättelse i ärendet. I förevarande ärende fick A-son underrättelse i ärendet i vart fall senast den 24 april 2003, vilket innebär att RN endast beaktar de förhållanden som hänför sig till tiden efter den 24 april 1998.

Nyquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsjuristen Per Eskilsson samt avdelningsdirektören Helene Agélii som föredragit ärendet.